

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Elna nuo 1948 m.

ANTRADIENIS

N. 36 (3926)

Anykščiai,

1979 m. kovo mėn. 29 d.

Kaina 2 kap.

LKP Anykščių rajono komitete

Gerinti politinio švietimo ir ekonominio mokymo darbą

LKP Anykščių rajono komiteto biuras apsvaistė klausimą „Apie Anykščių mechanizuotos kolonos ir Statybinių medžiagų kombinato pirminių partinių organizacijų darbą, gerinant dirbančiųjų politinį ir ekonominį mokymą“.

Priimant šiuo klausimu nutarime pažymėta, jog Mechanizuotos kolonos kolektyve, organizuojant dirbančiųjų politinio švietimo ir ekonominio mokymo darbą, tam tikslui yra sudaryta 11 mokymų, kuriose mokosi 245 klausytojai, arba j šio mokymo sistema sutelkta 62 proc. viso kolektyvo narių.

Mechanizuotos kolonos politinio švietimo ir ekonominio mokymo mokyklose užsiėmimai organizuojami ir temose nagrinėjamos prisilaukiant programos reikalavimų, teorinė medžiaga dažnai siejama su partijos ir vyriausybės nutarimuose keliamais naujais uždaviniais ir kolektyvo darbo praktika. Šios kolonos politinio švietimo ir ekonominio mokymo propagandistai yra sudarę asmeninius kūrinių planus „Propagandistas — efektyvumo ir kokybės penkmečiui“. Propagandistai su klausytojais aptarė kūrinių planų įgyvendinimo kryptis, konkrečias darbo priemones gamybinio darbo organizavimo tobulinimui bei racionalizatoriaus sąjūdžio efektyvumo didinimui. Mechanizuotos kolonos pirminė partinė organizacija politinio biuro posėdžiuose ir partiniuose susirinkimuose sistemingai svarstydavo politinio švietimo ir ekonominio mokymo klausimus, apie šį darbą išklaidydavo propagandistų ataskaitas. Kad mokymų klausytojai geriau išsivystytų dėstoma medžiaga, mokymų užsiėmimų metu naudojami diafilmai, kino filmai, diagramos ir kitos vaizdinės techninės priemonės.

Vykdam TSKP CK nutarimą „Dėl Baškijos partinių organizacijų darbo, didinant ekonominio darbo žmonių mokymo vaidmenį gerinti darbo kokybę, remiantis TSKP XXV suvažiavimo nutarimais“, Mechanizuotos kolonos pirminė partinė organizacija yra sudariusi 1979—1980 metams priemonių planą ekonominio dirbančiųjų mokymui gerinti.

Anykščių statybinių medžiagų kombinatą, kaip pažymėta LKP rajono komiteto biuro nutarime, yra su-

darytos 6 politinio švietimo ir ekonominio mokymo mokyklos, jungiančios 215 klausytojų, kurie sudaro 45 proc. visų kombinato dirbančiųjų. Dėstant teorinę medžiagą ar nagrinėjant TSKP CK (1978 m.) liepos ir lapkričio plenumų nubraižtus reikalavimus bei uždavinius, visa tai glaudžiam ryšyje buvo aptariama su konkrečiais kombinato kolektyvui išskylančiais uždaviniais, o kai kurių ekonominių mokymų užsiėmimuose plačiau aptarta geriausių Maskvos ir Leningrado gamyklų darbo patirtis, keliant gamybos efektyvumą ir gerinant darbo kokybę.

Tiek Mechanizuotos kolonos, tiek ir Statybinių medžiagų kombinato ekonominių mokymų klausytojams buvo rengiamos ekskursijos į giminingas įmones ir organizacijas, tikslu pasidalinę darbo patirtimi. Mechanizuotos kolonos atstovai lankėsi Panevėžio, Daugpilio ir Vitebsko panašaus profilio organizacijose, o Statybinių medžiagų kombinato ekonominių mokymų klausytojai buvo nuvykę į Daugelių statybinių medžiagų kombinatą.

LKP rajono komiteto biuro nutarime pabrėžta, jog Anykščių MK ir Statybinių medžiagų kombinato politinio ir ekonominio mokymo mokymų propagandistai užsiėmimų metu slengiasi ryškiau atskleisti socialistinių įsipareigojimų priėmimo ir jų įvykdymo vaidmenį dirbančiųjų gamybiniame aktyvume skatinę, propaguojant kovos už komunistinę pažiūrą į darbą reikšmę. Statybinių medžiagų kombinatė šiuo metu 34 darbininkai yra iškovoję komunistinio darbo spartuolių vardus ir 29 darbininkai kovoja už šį garbingą vardą. Už teisę vadintis komunistin darbo brigada kovoja šio kombinato 5 brigados, o Kvarco cecho smėlio karjero darbininkų brigada šis garbingas vardas jau suteiktas.

Tačiau LKP Anykščių rajono komiteto biuras pažymėjo, kad Statybinių medžiagų kombinato pirminė partinė organizacija dar neuosekliai ir nereikliai vadovauja politinio švietimo ir ekonominio mokymo darbui: per pastaruosius dvejus metus partiniuose susirinkimuose ir partinės organizacijos biuro posėdžiuose nebuvo svarstyti politinio ir ekonominio mokymo klausimai. Todėl kai kurie kombinato propagandistai nesilaiko užsiėmimų pravedimo grafiku

ir dėl to pasireiškia atsilikimas nuo mokymo programos. Užsiėmimuose dar nepakankamai panaudojamos vaizdinės-techninės mokymo priemonės.

LKP Anykščių rajono komiteto biuras, savo nutarime pažymėjęs, kad Statybinių medžiagų kombinato pirminė partinė organizacija ir administracija dar nepakankamai dėmesį skyrė dirbančiųjų politinio ir ekonominio mokymo organizavimui, įpareigojo Anykščių MK ir Statybinių medžiagų kombinato pirmines partines organizacijas, kad jos ir ateityje didintų reiklumą propagandistams, atidesnį rūpestį skirtų politinio ir ekonominio mokymo mokymų užsiėmimų kokybei, kad jų metu giliai būtų nagrinėjami pagrindiniai marksizmo-leninizmo teorijos teiginiai, TSKP XXV suvažiavimo medžiaga, naujosios TSRS Konstitucijos nuostatai, svarbiausi partijos ir vyriausybės dokumentai, o taip pat teiginiai ir išvados, išdėstyti draugo L. Brežnevo veiklauso, pranešimuose ir kalbose.

Nutarime pabrėžta, jog būtina partinėms organizacijoms užtikrinti politinio ir ekonominio mokymo efektyvumą, pasiekti, kad įgytos klausytojų politinės ir ekonominės žinios padėtų formuoti dirbančiųjų teigiamas dorovines savybes, skatintų jų patriotizmą, jausmus ir aktyvią poziciją gyvenime, kad mobilizuotų dirbančiuosius sėkmingam dešimtojo penkmečio uždavimui ir prisidėtų socialistinių įsipareigojimų įvykdymui.

Nutarime įpareigojamos

Pritardamas rajono darbo žmonių patriotinei iniciatyvai — šiuo metų balandžio 21 dieną organizuoti lenininę šeštadieninę talką, LKP Anykščių rajono komiteto biuras šiuo klausimu priėmė atitinkamą nutarimą ir talkos organizavimui patvirtino rajoninį štabą (štabo viršininkas — rajono Liaudies deputatų tarybos vykdomojo komiteto pirmininkas A. Budavičius).

LKP rajono komiteto biuras įpareigojo rajono pirmines partines organizacijas lenininę šeštadieninę talkos organizavimui ir pravedimui sudaryti štabus visuose rajono ūkiuose, įmonėse, įstaigose, organizacijose

se ir mokyklose, o taip pat numatyti konkrečius šios talkos darbų atlikimo planus bei grafikus.

Įmonių, organizacijų pirminėms partinėms organizacijoms ir vadovams išskeltas uždavinys — talkos dieną gamybiniuose kolektyvuose organizuoti gamybą, tam efektyviau panaudojant sukaupytas žaliavas, medžiagas, elektros energiją ir kurą, o nedalyvaujančius gamyboje darbininkus ir tarnautojus nukreipti teritorijų tvarkymo ir kitiems gerbūvio darbams atlikti. Lenininės talkos dieną rajono koloniuose, tarybinuose ir valstybinuose ūkiuose rekomenduota organizuoti lauko darbus arba su pasiruošimu pavasario sėjai susijusius darbus, o taip pat organizuoti darbuotojų brigadas ir grupes gamybinių sektorių teritorijų, pastatų aplinkos ir

privažiavimų tvarkymo darbams vykdyti.

Miestų ir apylinkių Tarybų vykdomiesiems komitetams, pirminėms partinėms ir komjaunimo organizacijoms rekomenduota lenininę šeštadieninę talkos dieną darbo žmonių kolektyvuose surengti mitingus, susitikimus su darbo pirmūnais ir komunistinio darbo spartuoliais, o įmonių cechuose, brigadose ir kituose gamybiniuose padalinuose plačiau panaudoti mobilizuojančias vaizdinės agitacijos priemones.

Laikraščio „Kolektyvinis darbas“ ir vietinio radijo laidų redakcijos įpareigotos plačiau nušviesti pasirušimam lenininę šeštadieninę talką ir jos organizavimo rajono darbo žmonių kolektyvuose rezultatus.

„K. d.“ Inf.

Naujas būrys — i specialistų šeimą

Savotiškai laudinant šį prasmingą tik ką mokslus baigusių jaunuolių ir merginoms buvo tas susitikimas, surengtas pirmadienio popietę LKP Anykščių rajono komiteto salėje. Čia, atvykus pagal nukreipimus dirbti į mūsų rajoną jauniems žemės ūkio specialistams, tik ką gavusiems į rankas žemės ūkio technikumų baigimo diplomus, o taip pat dalyvaujant mūsų rajono ūkių, kuriuos nukreipiami jaunieji specialistai, atstovams, įvyko jau į tradiciją įėjusi jaunųjų žemės ūkio specialistų sutikimo ir paskirstymo į darbą šventė.

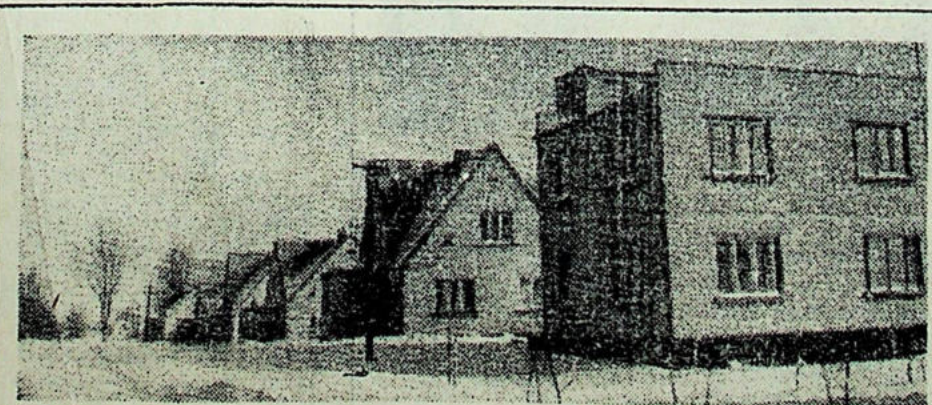
Susitikimo metu Anykščių rajono Žemės ūkio valdybos viršininkas A. Dačiulis pažymėjo, jog žemės ūkio gamybos intensyvinimo, grūdinių ir kitų kultūrų derlingumo ir gyvulininkystės produktyvumo didinimo, materialinių išteklių geresnio panaudojimo uždaviniai sėkmingiau sprendžiami ten, kur dirba sumanūs specialistai, geri savo darbo žinovai, gabūs gamybos organizatoriai. Šiuo metu gausioje rajono ūkių specialistų šeimoje dirba 149 agronomai, zootechnikai, vėl. gydytojai, inžinieriai, buhalteriai ir ekonomistai, turintys aukštąjį išsilavinimą ir 730 žemės ūkio specialistų, įgijusių specialų vidurinį išsilavinimą. Kalbėtojas pabrėžė, jog į rajono žemės ūkio specialistų būrį

dabar dar įsilungia naujas jaunųjų specialistų papildymas — 18 agronomų, 20 zootechnikų, 8 veterinarijos felčeriai, 7 statybos technikai, kurie, baigę Buivydžių, Alantos, Salų, Kretingos tarybinių ūkių-technikumų, Kauno Mičiurino technikumų ir Panevėžio politechnikumų, dabar pradės savarankiško darbo biografią, dirbdami rajono ūkiuose laukininkystės ir gyvulininkystės brigadininkais, padalinių vadovais, fermų vedėjais, veterinarijos felčeriais ar statybų darbų vykdytojais.

Susitikime apie savo darbą ir nugalėtus pirmuosius sunkumus, apie dalyvavimą visuomeninėje veikloje mintimis pasidalino prieš metus baigusi Alantos tarybinį ūkių-technikumą Kurklių kolonijos fermos vedėja Z. Caukaitė, o jaunųjų specialistų vardu kalbėjęs Buivydžių tarybinio ūkio-technikumo absolventas A. Zavištanavičius, papasakojęs apie sėkmingo mokymosi dienas, užtikrino, kad ir darbe stengsis pateisinti vyresniųjų draugų pasitikėjimą.

LLKJS rajono komiteto sekretorius K. Morkvėnas, LTSR Žemės ūkio ministerijos žemėtvarkos valdybos viršininkas A. Petraitis, LKP Anykščių rajono komiteto pirmasis sekretorius J. Pešekas nuosirdžiai pasveikino jaunuosius žemės ūkio specialistus, kurių dauguma yra komjaunimo auklėtiniai, linkėjo jiems kuo geriausios sėkmės ne tik tiesioginiame darbe, bet ir komjaunimo ir kitų visuomeninių organizacijų veikloje, savo darbo biografią paženklinę darbštumu, pareigumu, atkaklumu bruožais. Susitikimo metu palinkėta jauniems specialistams, žengiantiems pirmuosius darbo žingsnius, nepabūgti sunkumų ir kliūčių, nesitaikstyti su negerovėmis ir abėjingumo reiškiniiais, įgytas teorines žinias sumanau panaudoti darbe. LLKJS rajono komiteto sekretorius K. Morkvėnas jaunesiems specialistams ieteikė komjaunimo kelialapius darbui į rajono ūkius.

„K. d.“ Inf.

Neatpažįstamai pasikeitę pastaraisiais metais Anykščių sodininkystės tarybinio ūkio centras Ažuozeriai. Čia parduotuvė-valgykla, vaikų darželis, kultūros namai, bendrabutis, nemažai daugiabučių gyvenamųjų namų. Ne toliose išaušo ir eilė individualių gyvenamųjų namų. Juose įkurtuves atšventė jau dešimtys lauko darbininkų, mechanizatorių, gyvulininkystės darbuotojų, specialistų šeimų. Ažuozerių gyvenvietė, kurios viengalvę matome šioje Vylauto Bagdono nuotraukoje, šiemet dar labiau išsiplės, išgražės.

I KĄ JAUNAS ĮPRASI...

Mūsų laikraščio korespondentas lankėsi Elmininkų bandymų stoties eksperimentiniame ūkyje ir paprašė šio ūkio vyr. zootechnikę Zuzaną ŠVEDKAUSKIENĘ bei melžėję Levą PETRAUSKIENĘ pasidalyti mintimis, kurios kilo, perskačius „Kolektyviname darbe“ išspausdintus G. Keblienės, A. Gilvydžio, O. Pretkelienės straipsnius apie jaunosios gyvulių augintojų pamainos ugdymą. Spausdiname korespondento pokalbį su elmininkietėmis.

KORESPONDENTAS. Jūsų ūkio centrinė N. Elmininkų gyvenvietė, kurioje nestingia buitinių patogumų, įsikurusi netoli miesto. Todėl tur būt didelės darbo rankų stokos nejauciate?

VYR. ZOOTECHNIKĖ. Deja, pasidžiaugti gerais reikalais šioje srityje negalim. Namų gyvenvietėje pristatyta daug, bet jų šeiminiškai, vyresniosios kartos žmonės, jau išėję į uždarbą, polįs arba ruošiami išeiti į pensiją artimiausiais metais. O šiuose namuose išaugę vaikai dažniausiai pasirenka darbą mieste. Elmininkų sektoriuje jau trūksta melžėjų. Teko man pačiai vežioti lengvąją mašiną iš Bandymų gyvenvietės į Elmininkus moterį, kad ji ten pamelžtų karvių grupę. Kodėl jaunimas nesiveržia dirbti į mūsų fermas? Dalis priežasčių man aiškios, bet norėčiau, kad apie tai papasakotų mūsų ūkio karvių melžėja Levą PETRAUSKIENĘ. Jos gausi šeima — devyni vaikai, du mažesnieji dar lanko mokyklą. Vyresnieji visi darbštūs, pasirinkę daugiausia tokias profesijas, kurios ir mūsų ūkyje tiktų — statybininko, mechanizatoriaus. Bet visi įsikūrę miestuose. Kuo ten jiems geresnės darbo, buities sąlygos?

L. PETRAUSKIENĖ. Kai aplankau vaikus, matau, kad jų gyvenimas maža kuo skiriasi nuo mūsų, kaimiečių. Darbų rūpesčių visiems pakanka. Bet kas gera miestiečių buityje — kiekvienas šeštadienis ir sekmadienis

laisvas. O mes, melžėjos, išsimės įvairiomis savaitės dienomis. Be to, keltis mums tenka labai anksti. Aš prie to pripratusi, ir man dirbti nesunku.

VYR. ZOOTECHNIKĖ. Nemaža rasiame ir mieste žmonių, kurie dirba naktinėse pamainose, šeštadieniais ir sekmadieniais. Pagaliau, tik melžėjoms reikia anksti keltis, o kiti gyvulių augintojai pradeda darbą maždaug tokiu laiku, kaip ir miesto įstaigų darbuotojai. Dabar mes tariamės su Sviesto gamykla, kad iš ūkio plėną priimtų vėliau, o tada ir mes rytinį melžimą pradėtume apie 7 valandą. Šį reikalą, tikimės, sutvarkysime artimiausiais mėnesiais. Šeštadieniais ir sekmadieniais fermų, kaip įstaigų, neuždarysime, gyvulių be priežiūros nepaliksim. Sia prasme ir mes, specialistai, savaitgaliais turime mažiau poilsio. Bet argi taip labai svarbu, kurią savaitės dieną jums suteikiamas poilsis?

L. PETRAUSKIENĖ. Būna tokių atvejų, kad kurį šeštadienį ar sekmadienį susirenka giminės į šeimos šventę. Na, bet paprastai, atsiranda, kas tokią dieną mane ar kitą draugę fermoje pakeičia. Svarbu, kad polio dieną mes nenuobodžiautume, tuo labiau, kad jaunimas rastų jdomų užsiėmimą. Bet silpnokai velkia mūsų kultūros namai. Kažkada juose buvo pramoginių šokių grupė — dabar ji iširo. Paruoš mūsų saviveiklininkai kokią programą, tai ir

rodo tą pačią metus ir kitus, kol visiems darbininkams ji galutinai atsibosta. O atsirastų, kas organizuotų dramos ratelį — ne tik jaunimas eitų, eitume ir mes, vyresnieji.

KORESPONDENTAS. Jus nurodėte trūkumus, kurie neskatina ūkio jaunimo dirbti fermose. Bet, kaip matyti, reikalai gerėja: rytinį melžimą numatoma pradėti vėliau. Teko girdėti, kad pas jus su dideliu įkarščiu treniuojasi sporto entuziastai. Meno saviveiklos vadovai irgi galėtų pasitempti, lygiuodamiesi į sportininkus. Ką dar reikėtų padaryti, kad jūsų jauniausieji ir to patieks amžiaus kaimynų vaikai mieliau pasirinktų darbą fermoje?

L. PETRAUSKIENĖ. Aš norėjau, kad bent vienas vaikas pasiliktų fermoje, dirbtų kartu su manimi. Duktė Saliutė jau buvo įpratusi man padėti. O atbaidė ją nuo šio darbo... mūsų veterinarijos darbuotojai. „Negalima vaikų į fermą vedžioti!“ — griežtai reikalavo jie. „Tai ką, mama, jeigu aš baigsiu gyvulininkystės technikumą — ir man teks iš fermos vaikus varyti?“ — nusivylusi klausė duktė. Ji išmoko dažytojos amato, dirba sostinėje namų statybos kombinate. Nėra ko norėti, kad užaugę mūsų vaikai pamėgtų tą darbą, kurį iš mažens jiems drausdavo dirbti. Man labai patiko vienas straipsnis „Valstiečių laikraestyje“. Ten buvo pasakyta: kodėl moksleiviams, at-

liekantiems praktika, mes patikime tik pačius nuobodžiausius, paprasčiausius darbus? Vaikai norėtų išmokyti valdyti techniką, o mes juos siunčiame rąvėti piktžolę...

VYR. ZOOTECHNIKĖ. Matyt, kai kur buvo persistengta, nepasitikint vaikais, neprašinant jų prie sudėtingesnių, įdomesnių darbų. Mes, ūkių specialistai, labai rūpinamės, kad vaikai iš mažens išbandytų ir pamėgtų gyvulių augintojų profesijas. Kad vet. gydytojas ar kitas specialistas draudė vaikui užėiti į fermą — čia ne jo užgaida, o taip reikalaujama saugumo technikos instrukcijose. Jei bet kuris vaikas ateis į tvartą, kada įsineris — gali kilti įvairių bėdų, nelaimingų atsitikimų. Bet taip pat blogas būtų ir kitas kraštutinumas — neleistų fermoje pratinti prie darbo vaikus, nors juos čia globotų specialistai, tėvai, patyrę gyvulių augintojai. Susirūpino tuo ir mokytojai: iš Anykščių antrosios vidurinės mokyklos mus prašė priimti keletą devintokų į praktikos darbus fermose. Beje, tie devintokai ne iš mūsų ūkio. Aš sutikau — manau, kad jūs, moterys, rasite šešiolikmetėms prieinamo darbo, pamokysite jas, na, ir šiek tiek pačios palšėsite.

L. PETRAUSKIENĖ. Mielai! Tik ar ne per vėlai mes pradėdame vaikus pratinti prie darbo? Septyniolikos metų sulaukusi, aš jau dirbau savarankiškai. Ir dabartinės devintokės, tikriausiai, sugebės ne vien gyvulius valyti ar kokį paprastesnį darbą atlikti, o išmoks ir melžimo įrengimus valdyti.

KORESPONDENTAS. Be abejo, išmoks, jei padėsite jį ir kitos patyrusios melži-

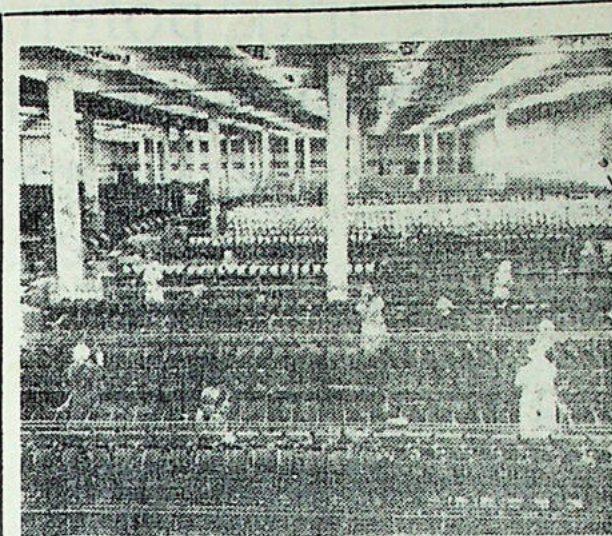
mo meistrės. Bet jei, baigę mokyklą, vaikai ar merginos pareikš norą dirbti jūsų ūkio fermose, kokias galimybes turėsite juos įkurdinti, suteikti butus?

VYR. ZOOTECHNIKĖ. Nors Naujųjų Elmininkų gyvenvietė stambi ir jauki, bet ūkio lėšomis statytų butų fondas nėra didelis. Tur būt nemaža jaunų šeimų ryžtųsi pas mus įsikurti ir dirbti fermose, jei suteiklume jiems butus. Tačiau, stant namus ūkio lėšomis, mums tenka įveikti daugiau barjerų, negu, sakysime, kolūkių vadovams. Dabar projektuojamas 18 butų gyvenamasis namas, po metų pradėsime jį statyti. Faktiškai ūkio žinioje atsiras laisvų butų ateinančio penkmečio pradžioje. Tada lengviau spręsimė ir kadrų problemą.

Nelengva taip pat mūsų sustambintame ūkyje pasta-

tyti naujus gyvulininkystės kompleksus, kur darbo sąlygos žmonėms būtų žymiai geresnės, negu senuose tvartuose. Bet šią problemą mes gana sėkmingai sprendžiame savo jėgomis, rekonstruodami senus pastatus. Artimiausias uždavinys ūkio statybininkų brigadai — rekonstruoti Elmininkų klaukides, pritaikant jas galvijų prieauglio laikymui. Pervartuose tvartuose sumontuojami našesni mechanizmai, ten žmonėms ir dirbti bus lengviau, ir didesnius rezervus rasime jiems materialiai paskatinti. Žodžiu, jaunimas, besimokąs vidurinėje mokykloje, mūsų fermose ras geresnes darbo sąlygas, negu tos, kuriomis šiandien triūšia vyresnioji karta.

KORESPONDENTAS. Dėkoju už pokalbį. Tikimės, kad jį pratęs kiti mūsų laikraščio skaitytojai.

Neseniai pastatytas Kapsuko putliųjų verpalų fabrikas per parą dabar pagamina vidutiniškai 11 tonų putliųjų verpalų. Pernai įmonės kolektyvas pagamino produkcijos už 21 milijoną 567 tūkstančius rublių, tame tarpe virš plano — už 337 tūkstančius rublių.

Šiemet kapsukičiai patiks 3100 tonų putliųjų verpalų.

NUOTRAUJOJE: Kapsuko putliųjų verpalų fabriko sukimo cechas.

A. Sabaliausko (ELTA) nuotr.

Jųkusios Lenininės įskaitos „TSKP XXV suvažiavimo nutarimus — į gyvenimą“ atestacijos metu Anykščių buitinio gyvenlojų aplarnavimo kombinato komjaunuoliai aptarė trečiaisiais dešimtojo penkmečio metais

pasiektus laimėjimus, prisimė konkrečius planus šioms metams. Dauguma komjaunuolių asmeninius planus pasiryžo įvykdyti iki naujosios TSRS Konstitucijos antrųjų metų. Jaunųjų buitininkų asmeniniuose kompleksiniuose planuose įrašyta daug eilučių ne tik apie darbą, bet ir apie visuomeninę veiklą, bendrojo bei politinio išsilavinimo lygio kėlimą, profesinio meist-

riškumo didinimą. Šių merginų, kurias matome Vgt. Bagdono nuotraukoje, veiklą labai gerai įvertino atestacinė komisija. VLKJS 60-mečio vardo mezgiklos kolektyvo narei Birutei Dūdinei, kirpyklos vedėjai Janinai Kašelynienei ir siuvėjom Danutei Cekuolytei bei Stasei Davidonytei buvo įteikti VLKJS Centro Komiteto ženkleliai „Lenininė įskaita“.

ANYKŠČIAI TURI BŪTI GRAŽŪS VISADA

Su kiekviena diena vis labiau įsigali pavasaris. Dsnios sniegu ir šalčiais žiemos trūsas eina niekais.

Pavasaris ne tik gamtos atbudimo metas, bet ir didelio darbymečio pradžia. Darbymečio ne tik duonos augintojams, bet ir visiems, kas mėgsta tvarką ir švarą, gražią aplinką. Nuo gražios aplinkos labai daug priklauso žmogaus nuotaika. Todėl visi turime padaryti viską, kas nuo mūsų priklauso, kad gimtinei Anykščiai pirmąjį vyšnios žiedą pasveikintų švarus ir tvarkingi.

Tirpstant snigui, kiemuose atsidedgia ne tik per žiemą pailsėjusi žemė, ne tik buvusių ir būsimų gėlynų apybrėžos, bet ir visa, kas nereikalingo slėpėsi po sniegu. Ir geri šeiminiškai nelaukia, kol ištirps paskutinieji ledo lopiniai gatvėse ar kiemuose, o kasdieną nuosekliai šalina šiukšles iš kiemų. Tvarką ir švarą mylintis žmogus visada pasiekia, kad jo gimtoji sodyba, namo, kuriame jis gyvena, kiemas ir aplinka visą laiką būtų tvarkingi, kad nesimėlytų įvairios atliekos, negadintų vaizdo nei žmoniui oravijai.

Nors naktimis dar pašalvėna, bet rūpestingi šeiminiškai jau kapoja ledus palei šaligatvius, nelaukdami, kol jie savaime ištirps, nes laukiant šito, tektų teskintis pavasariname purvelyje dar gana ilgai. Visiems malonu, kai čiai saulės nudžiovintu šaligatviu, kai gatvės pakraščiais nesiliesia purvinai pilkos ledo juostos. Ir reikėtų, kad kuo greičiau būtų pašalinta viskas, kas šalinama ir iš kiemų, ir iš gatvių, ir nuo šaligatvių. Ir ne tik vietose, kurias privalo nuvalyti namų savininkai, bet ypač apie įmones, įstaigas, komunalinius namus. Todėl, kad tokių vietų daugiausia, todėl, kad dauguma jų yra miesto centre, kur bet koks nešvarumas, bet kokia netvarka labiausiai krinta į akis ne tik anykštėnams, bet ir jų svečiams bei pakeleiviams, pravažiuojantiems literatūros milžinų išgarsintus Anykščius ir smalsiai stebintiems, kaip gi anykštėnai rūpinasi savo miesto grožiu.

Daug gerų poslinkių kasmet pastebime Anykščiuose. Bet pastebime ir kai ką tokio, ko neturėtų būti. O būtent: pasitaiko įmonių vadovų, kurie aplinkos tvarkymą atidėlioja iki lenininės šeši-

dieninės talkos dienos. Tai labai nepageidautinas dalykas. Mūsų miestas turi būti apšvarintas nieko nelaukiant, o talkos dieną dėkingo darbo atsiras su kaupu. Tai viena. O antra, tarka organizuojama, matyt, ne tam, kad tą dieną žmonės dirbtų tai, ką turėjo padaryti žymiai anksčiau.

Miesto Liaudies deputatų tarybos administracinė komisija kasmet nagrinėja nemažą protokolų, surašytų tiems, kas neboja švaros ir tvarkos. Gerai, kad tokių protokolų kasmet mažėja. Bet būtų dar geriau, jei jų iš viso nebūtų, jei visi laiku sutvarkytume savo gyvenamąją aplinką, nelaukdami raginimų.

Anykščiai — nuostabiai gražios gamtos, žalumynų miestas. Toks jis vasarą. Ankstyvą pavasarį taip pat gražūs Anykščiai. Ir tik nuo mūsų priklauso, kad bundanti gamta atidegtų ne mūsų aplaidumą, o parodytų, kad savo miestą mes mylime ir puoselėjame visais metų laikais.

K. Kairiūkštis
Anykščių miesto LDT vykdomojo komiteto narys

KOLEKTYVINIS DARBAS

Apžvelgus draugiškųjų teismų darbą

Kovoje su teisėtvarkos pažeidimais didelį vaidmenį vaidina draugiškieji teismai, kuriems pavesti labai svarbūs uždaviniai — užkirsti kelią teisės pažeidėjams, darantiems žalą mūsų visuomenei, padėti teisingumą vykdančioms organoms įgyvendinti tarybinius įstatymus, įskiepyti poreikį žmonių laikytis gyvenimo normų, auklėti darbo žmones įtikinėjimo poveikiu, sudaryti nepakantumo bet kuriems antisovietiniams poelgiams aplinką.

Rajone dabar veikia 66 draugiškieji teismai, kurių sudėtyje daugiau kaip 350 narių. Tai didžiulė visuomeninė jėga kovoje su teisėtvarkos pažeidimais.

Apibendrinus už 1978 metų draugiškųjų teismų veiklą, galima padaryti išvadą, jog ten, kur draugiškųjų teismų darbu domisi pirminės partinės organizacijos, vietinių Liaudies deputatų tarybų vykdomieji komitetai ir profsąjunginiai organai, kur nuolatine pagalba teikia įmonių, organizacijų ir ūkių vadovai, ten kasmet gerėja draugiškųjų teismų darbo veiksmingumas, kyla jų darbo kultūra, didėja jų autoritetas darbo kolektyvuose.

Savo veiklumu pasižymi „Gintaro“ kolūko draugiškasis teismas praėjusiais metais išnagrinėjo 22 įvairias bylas. Šis draugiškasis

teismas didelį dėmesį skiria kovai su girtavimu, darbo drausmės ir kitais teisės pažeidimo reiškiniais.

Nemažą darbą atlieka Anykščių melioracijos statybos montavimo valdybos draugiškasis teismas, kuriam vadovauja ilgametis draugiškojo teismo pirmininkas Alfonsas Serbentas. Ir draugiškojo teismo pirmininkas, ir jo nariai iš anksto kruopščiai ruošiasi teisminiam posėdžiui. Todėl nenuostabu, kad posėdžiuose deramai pasmerkami ir sugėdinami tie, kurie nenori paklusti įstatymams ir bendro gyvenimo taisyklėms.

Praėjusiais metais pagerėjo vėlimo fabriko „Spartakas“, vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vynos“, „Aukštakalnio“, K. Staro, Surdegio, Skienonių kolūkių ir daugelio kitų draugiškųjų teismų veikla. Šie draugiškieji teismai laiku ir teisingai išnagrinėja gautas bylas, savo praktinėje veikloje rodo išties nemažą iniciatyvą ir aktyvumą.

Deja, tenka pažymėti, kad rajone dar yra nemažai neveiklių draugiškųjų teismų. Pasyvumo, abejingumo poziciją draugiškieji teismai, kaip taisyklė, užima ten, kur įmoniu, organizacijų ir ūkių vadovai dar tinkamai neįvertina šios visuomeninės organizacijos vaidmens, o siekia darbo drausmės pažeidimus nubaudė administracinėmis nuobaudomis kelias dešimtis dirbančiųjų, tuo tarpu jų sistemoje esantys 3 draugiškieji teismai už šiuos pažeidimus savo posėdžiuose nagrinėjo tik po vieną kitą bylą. Panaši padėtis ir kitose statybinėse organizacijose, kur dar ignoruojama draugiškųjų teismų veikla ir labai mažai perduodama nagrinėti medžiagą draugiškiems teismams, nors jų pritaikytos visuomeninio poveikio priemonės dažniausiai būna efektyvesnės už

administracijos taikomas poveikio priemonės.

Kai kurių draugiškųjų teismų veikloje pasigendama svarbaus momento, kad vis tik dar mažai keliama bylų savo iniciatyva.

Praėjusiais metais visiškai nenagrinėjo bylų Anykščių elektros tinklų, Duonos kombinato, Kavarsko ir Troškūnų kooperatyvų, „Pirmyn į komunizmą“ kolūkio ir kai kurių kitų kolektyvų draugiškieji teismai, nors šiuose kolektyvuose pasitaiko įvairių teisės pažeidimų.

Neoperatyvūs bylų nagrinėjimas mažina taikomos visuomeninio poveikio priemonės efektyvumą ir perspektyvą, tačiau ne visada rajono draugiškieji teismai laiku išsprendžia bylas. Draugiškųjų teismų darbo praktikoje vis dar pasitaiko ir kitų klaidų. Sprendimai surašomi labai paviršutiniškai, nemotyvotai, kartais prisigalvojama tokių visuomeninio poveikio priemonių, kurių įstatymas nenumato, kai kurie teismai pernelyg švelniai baudžia smulkius grobstytojus.

Šių klaidų, abejingumo faktų būtų žymiai mažiau, jeigu vietos profsąjungos komitetai, LDT vykdomieji komitetai, kurie tiesiogiai atsakingi už draugiškųjų teismų veiklą, būtų jų atžvilgiu reiklesni, dažniau savo posėdžiuose išklaustų draugiškųjų teismų ataskaitas, nuosekliau kontroliuotų jų darbą.

Rajono draugiškiems teismams turėtų didesnę metodinę ir praktinę pagalbą teikti rajono teisinės įstaigos: Žemės ūkio valdybos juridinė grupė, teismas, prokuratura, atskirų žinybų juriskonsultai.

Draugiškieji teismai ir apleityje, nagrinėdami bylas, privalo visokeriopai skiepyti piliečiams komunistinę pažinimą ir darbą ir socialinę nuosavybę, siekti, kad žmonės gerbtų socialistinio bendrabūvio taisykles ir joms nenusižengtų.

B. Pinelis

Anykščių rajono draugiškųjų teismų darbo visuomeninės tarybos pirmininkas

IS ANYKŠČIŲ ISTORIJOS

Karų ir gaisrų alinami...

1560—1567 m. buvo išmatuotos valakais Anykščių klebono jurisdikcijos žemės. Matininkas Podoskis(?) prašė valdovo paskirti Anykščiams valią, kurio tuo metu, matyt, nebuvo. Tačiau nėra tikslų žinių apie valdovo miesto dalies matavimo pobūdį. Iš vėlesnių — XVIII a. inventorių (XVI a. antrosios pusės — XVII a. inventorių kol kas nežinomi) susidaro įspūdis, kad miestiečių sklypai tikrai būvę išmatuoti (neaišku tik, ar pakeistos jų ribos). Tuo tarpu sprendžiant pagal vėlesnius duomenis, radialinis savaimingai susiklostęs miesto gatvių tinklas matuojant valakus nepertvarkytas į stačiakampį, nors tam ir buvo palankios sąlygos po pakartotino 1566 ar 1567 m. gaisro, per kurį sugedę beveik visos miestų su bažnyčia (dėl to 1567 m. jis buvo atleistas nuo kai kurių prievolių — tur būt dalies mokesčių). Neaišku, kodėl miestas nebuvo perplanuotas. Gal būt dėl to, kad turėjo savivaldos teises, kaip žinoma, magdeburginių miestų žemės dažniausiai nebūdavo matuojamos valakais, o matuojant — planas nekeičiamas.

Tačiau vargu ar galima tvirtinti, jog matuojant Anykščiuose valakus, miesto plane nebuvo padaryta ar savaime nevyko kai kurių pasikeitimų. Tai liečia centro ir turgaus aikštės vietą. XVIII a. duomenų sugretinimas rodo, kad tuo laiku aikštė (tad ir centras) buvo jau ne prie bažnyčios, o kiek kitoje vietoje — į šiaurės rytus nuo bažnyčios, antroje į miestą suenancijų pagrindinių kelių sankryžoje. Išnagrinėjus galimus aikštės vietos pakeitimo laiko požyrius atėjus bei argumentus, prieita išvados, kad tai įvyko greičiausiai XVI a. viduryje. Nes iki to laiko miestas padidėjo, išsiplėtė jo teritorija į rytus, palei kelią į Svėdasus ir dvaro sodybą, o prie bažnyčios susidariusi turgaus aikštė liko miesto pakraštyje, be to, ant valdovo ir klebono miesto dalių ribos. O visa tai daugelį

liu požyrių, ypač esant nesutarimams tarp dvaro valdytojų ir klebonų, galėjo būti neparanku. Gal būt būvę dar ir kiti motyvai, apie kuriuos šiandien tiksliau nežinome.

1596 m. aprašant Anykščių turgaus aikštę, apie kurią išsidėstę krautuvės ir karčemos, nurodyta, kad miestiečio bajoro Kristupo Gintauto sodyba yra dešinėje gatvės pusėje „einant iš turgiavietės link bažnyčios“. Tai liudija, jog turgaus aikštė jau buvo atokiau nuo bažnyčios, į ją reikėjo eiti gatve. Manoma, kad tuo metu prie aikštės buvo jau ir vaito teismas. 1597 m. miesto vaitu buvo Vaclovas Miserovskis. Neaišku ar jis buvo skirtas didžiojo kunigaikščio, ar Anykščių valdytojo. Vaitui priklausė 4 margai žemės už Svėtosios, tarp kitų miestiečių sklypų.

Sprendžiant pagal vėlesnę medžiagą, spėjama, kad XVI a. antroje pusėje įvykę Anykščių centre pasikeitimai nepakeitė radialinio miesto plano. O atsižvelgiant į kelių sankryžos pobūdį, naujoji aikštė veikiau siauriu trikampiu arba trapezine forma. Susidariusi šiai turgaus aikštei, senoji laipsniškai neteko reikšmės. Dėl to turėjo sumažėti miesto ūkiniame gyvenime ir klebono jurisdikcijos reikšmė, pasikeitė Vilniaus — Livonijos trakto atkarpos trasa: anksčiauėjusi nuo bažnyčios link Svėtosios, ji pasuko per aikštę gal būt iš dalies nulemdama ir jos dydį bei formą.

Neturint bent kiek daugiau duomenų apie miesto užstatymą iki XVI a. vidurio, negalima spręsti ir apie jame įvykusius pasikeitimus atsižvelgiant po gaisrų. Vien dėl aikštės vietos pasikeitimo, mieste susidarė nebūdingas to laiko Lietuvos miestams ir miesteliams reikšmingesnių funkcinių požyrių, tad ir stambesnių pastatų, pasiskirstymas: dalis jų dar gana ilgai liko prie bažnyčios, kiti jau kaupti apie naująją turgaus aikštę.

Anykščiai bene pirmą kartą pažymėti 1578—1580 m. M. Strubičiaus Lietuvos — Lenkijos karo su Rusija žemėlapyje. Miestelis nurodomas tik kairiajame Svėtosios krante. Jo vaizdas analogiškas Aluntai ir Kupiškui, bet menkesnis už Biržus, Rokiškį ir Ramygą. Tačiau vargu ar toks žymėjimas atspindėjo realią miesto reikšmę, juoba, kad žemėlapis labai schemiškas ir netikslus (jame nepažymėta net Ukmergė).

XVI a. pabaigoje Anykščiai vadinami seniūnija. Mieste vykdavo Ukmergės pavieto žemės teismo sesijos. Tik neaišku dėl kokių priežasčių (tur būt dėl gaisrų bei valdytojų savanaukiškos veiklos) miestas nurodomas nuskurdęs. Dėl to 1598—1606 m. jis atleistas nuo pastatų mokesčio, o 1607 m. dvaro ir valsčiaus įkeltino rašte vadinamas jau ne miestu, o miesteliu.

nukeleiti 4 pusl.

JEIGU PATINKA PREKYBA...

Artėja pavasaris, o tuo pačiu ir baigiamųjų egzaminų metas. Vidurinės ir aštuonmetės mokyklas baigs šimtai moksleivių. Daugelis iš jų jau apsisprendę, tvirtai pasirinkę businą profesiją. Vieni iš jų svaioja tapti gydytojais, kiti inžinieriais, dar kiti tės garbingas tėvų tradicijas, pasirinkdami darbininkiškas profesijas.

Tiems, kurie dar abejoja kuo būti, siūlome artimiausius susipažinti su prekybininko profesija.

Mūsų respublikoje tarybinę prekybą vykdo Lietuvos TSR Prekybos ministerija ir Lietuvos vartotojų kooperatyvų sąjunga. Prekybos ministerijos sistemai priklauso valstybinės prekybos įmonės, o Lietkoopsąjungos — kooperatinės prekybos įmonės. Kooperatinės prekybos įmonės išdėstytos respublikos rajonų centruose, miesto tipo gyvenvietėse ir kaimuose. Sėkmingas prekybos įmonių darbas priklauso nuo to, kaip parduotuvės aprūpinamos prekėmis, koks jų asortimentas, o svarbiausia, kaip organizuota prekyba. Darbo organizavimo sėkmę lemia žmonės. Šiandieninei prekybai reikia išsilavinusių, suprantančių savo darbą, aukštos vidinės kultūros žmonių, išmanančių šiuolaikinės prekybos techniką, gerai mokančių ja naudotis, žinančių prekių savybes, vartojimo sąlygas.

Šiuolaikinė prekyba — tai modernios parduotuvės su visais patogumais tiek pirkėjui, tiek pardavėjui. Daug dėmesio skiriama darbams mechanizuoti, parduotojų dar-

bui palengvinti. Naujai statomoms bei rekonstruotoms parduotuvėms vis daugiau reikia kadrų, sugebančių kvalifikuotai aptarnauti pirkėjus, todėl rajonų centruose yra įsteigtos įmonės-mokyklos, kurios ruošia būsimuosius prekybininkus. Anykščiuose prekybos mokykla veikia nuo 1972 metų. Per tą laiką išleistas 6 moksleivių laidos. Mokyklos absolventai dirba daugelyje miesto bei rajono prekybos įmonių — dauguma, iš jų puikus, verti pagyrimo darbuotojai, kaip N. Zutonaitė, G. Jakniūnienė, B. Galvonaite ir kiti.

Mokykloje sudaromos geros darbo ir poilsio sąlygos. Mokykla turi bendrabutį, mokiniams mokama 45—54 rub. stipendija, aprūpinama spec. drabužiais. Mokiniai mokosi pamainomis. Vieną savaitę vyksta pamokos, kita — praktika, kurią atlieka maisto ir pramoninių prekių parduotuvėse. Mokslas trunka 9 mėnesius. Priimami visi moksleiviai, turintys 8—11 klasių išsilavinimą ir teigiamas charakteristikas iš mokslo bei darbo vietų. Baigus prekybos mokyklą, sudaromos sąlygos mokyti aukštesiose ir specialiosiose prekybos mokyklose.

G. Urbonavičius

Anykščių prekybos centro direktorius

KOLEKTYVINIS DARBAS

3 psl. 1979. III, 2f

PASIRŪPINTA BITININKAIS MĖGĖJAIŠ

Pavasarij bitininkams už 1 kg gero lydyto vaško leidžiama pirkti 850 gramų dirbtinių korių.

Anykščių rajono bitininkų patogumui atidaryta bitininkystės reikmenų parduotuvė Anykščiuose. Muziejaus gatvėje Nr. 3, kurioje prekiaujama bitininkystės inventoriumi bei medžiagomis, superkamas lydytas vaškas, bičių pikis ir vaško išlydos. Čia parduodami ir sodininkams įrankiai bei sodo tepalai. Parduotuvė dirba nuo 9 iki 18 valandos, išskyrus sekmadienį ir pirmadienį. Pristatant į parduotuvę lydytą vašką, reikia pateikti bityno pasą ir pažymą iš veterinarijos apie bičių sveikatingumą. Superkamas vaškas ir iš ligotų bičių, tik iš jo negaminami dirbtiniai koriai, o jis panaudojamas kitiems pramonės reikalingams. Pradedantiems bitininkams, draugiškos nariams, parduodami dirbtiniai koriai be keltimo į vašką, gavus paskyrą iš Lietuvos SD bitininkų skyriaus, sekcijos.

Visi bitininkai turi kruopščiai rinkti vaško žaliavą, ją skubiai perdirbti ir pristatyti į parduotuvę. Laikant senus korius, juos užpuola vaško kandys, pelės ir padaro daug nuostolių.

Dirbtiniais koriais patartina apsirūpinti anksčiau, nes sezono metu jų parduotuvėse pritrūksta. Kiekvienai žemei sezonui reikia nors 500 gramų dirbtinių korių, o rajone yra daugiau kaip 5000 tūkstančių bičių šeimų. Dirbtinius korius galima laikyti ilgai, jie tampa dar tvirtesni už naujai pagamintus.

V. Ališauskas

Anykščių rajono bitininkystės agronomas

Tiksliosios mechanikos gamykla Panevėžyje — viena jauniausių. Pirmoji jos produkcija buvo optiniai matavimo prietaisai. Dabar panevėžiečiai pradėjo gaminti sudėtingą skaičiavimo techniką, magnetinės atminties įrenginius informacijai užrašyti, saugoti ir atkurti. Gamykla išleidžia ir plačios paklausos gaminius: pasikalbėjimo įrenginius „Vylury“ ir „Sirena“, automobiliams žibintus „Signal“ ir kt.

Su panevėžiečių gaminių pavyzdžiais galima susipažinti neseniai įkurtame gamyklos muziejuje. Čia gausu fotografijų, dokumentų, apdovanojimų. Įrengta darbo pirmūnų portretų galerija.

NUOTRAUKOJE: gamyklos muziejaus vadovas A. Jakubaitis ir mechaninio cecho ekonomistė A. Budrytė papildo ekspoziciją. A. Dilio (ELTA) nuotr.

Pavasari ledas apgaulingas

Šiomis dienomis Utenos rajono Leliūnų apylinkėje įvyko skaudi nelaimė. Paliktos be priežiūros dvi mažametės sesutės sumanė pažaisti ant melioracijos griovio ledo. Deja, čiūžti joms ilgai ntekė: įlūžus ledui, abi mergaitės nuskeno. Pastarasis, o taip pat ankstyvesniais metais nelaimingi atsitikimai, įvykę įlūžus pavasariniam ledui, kiekvienam dar kartą turi priminti, kad orie vandens telkinių visuomet reikia būti atsargiems.

Pavasaris — toks metas, kai upės ir ežerai pradeda įsivaduoti iš ledinių spastų. Ledas pavasari būna trapus, vandens iškeltas, alitrukęs nuo pakrančių. Tačiau dar dažnai žmonės galvoja, kad ledas yra tvirtas, kad juo galima vaikščioti, kad nieko blogo neatsitiks. Ypač dažnai ant korėto, pavasario saulutės atitirpdyto, labai jau netvorto ledo galima eiti, žvejyba — puikus poilsis, daugelio rajono gyventojų mėgiama laisvalaikio užsiėmimas. Tačiau bet kokia žvejyba ant plono pavasario ledo yra ne kas kita, o tik žaidimas su gresiančiu pavojumi, kelias į skaudžią nelaimę.

Matydami neteislingą suaugusiųjų elgesį, drąsiai pavasarinio ledo žengia ir vaikai. Nėgana to, dažnai jie susirenka prie vandens telkinių pažaisiti. Ne kartą jau

teko matyti kaimo vaikus, žaidžiančius ant melioracijos griovių, tvenkinių, kūdų ledo. Labai mėgsta mažamečiai ir paplaukioti ant ledo lyčių. Aišku, kartą-kitą tokie žaidimai baigiasi laimingai. Bet reikia prisiminti, kad vienas kartas gali ir nemeluoti.

Šią žiemą upės, ežerus, visus vandens telkinius sukaustė palyginti storas ledo sluoksnis. Dabar, kasdien kaitinant vis kaitresniais saulės spinduliams, ledo sluoksnis pamažu plonėja, jau kai kur upėmis pasklido ledo lytys.

Todėl norėtusi, kad kiekvienas gyvenantis netoli bet kokių vandens telkinių elgtųsi ypatingai atsargiai, sudrausty abejinguosius. Visų tėvų, pedagogų pareiga — įspėti paauglius apie galimus pavojus, uždrausti bet kokius žaidimus prie upių, upelių, griovių, ežerų bei kitų vandens telkinių. Savo veiklą turėtų suaktyvinti šiais klausimais ir pirminės LSGD organizacijos.

Pavasari ledas labai apgaulingas. Tą turėtų prisiminti kiekvienas, kam brangi savo ir kitų žmonių gyvybė.

J. Račas

Lietuvos skęstančiųjų gelbėjimo draugijos Anykščių rajono komiteto atsakingas sekretorius, Vyt. Bagdonas „K. d.“ koresp.

KARŲ IR GAISRŲ ALINAMAI...

atkeltais 3 pusl.

Nepaisant sumažėjusios reikšmės, Anykščiai žymimi 1613 m. M. K. Radvilos Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės žemėlapyje. Čia jie pavaizduoti vien dešiniajame Šventosios krante (o tai neatitiko realiai miesto padėčiai vietovėje), sąlygiškai nurodyti stambesni už gretimius miestelius — Kavarską, Svėdasus, Vyžuonas ir Užpalius.

1625 m. Anykščius pastelė švedų kariuomenė ir „ėmė plėsti kraštą“. Kaip ir kitur, švedai veikiausiai nepažeidė gyventojų, o tai

galėjo dar labiau Anykščius numukdyti. Nors miestas ir palaikė prekybinius ryšius su Ryga bei kitais centrais, prekybos apimtis buvo tur būt nepakankama atsikurti po ankstesnių nelaimių, o juo labiau — išaugti. Gi dvarų valdovai miestu taip pat nesirūpino. XVII a. pradžioje Anykščius valdė Mikalojus Hlebavičius, o 1633 m. jį atiteko Jurgiui Hlebavičiui.

1642 m. Anykščių Inventorius yra bene pirmasis, tačiau jį pateikia duomenis tik apie klebono jurisdikciją, kuri, kaip ir vėliau, susidėjo iš dviejų dalių: viena buvo šalia bažnyčios — Vilniaus gatvėje (t. y. kelyje į Kurklius ir Balninkus), kita už Šventosios. Bendras jurisdikos gyventojų skaičius nenurodytas. Miestiečiai už upės valdė 6 valakus ir 90 margų žemės. Jurisdikos gy-

ventojai šalia bažnyčios laikė karčemas, gamino alų ir degtinę. Tarp jų buvo ir 5 mėsaininkai, skerdę gyvulius pardavimui.

Klebono sodyboje dominavo dviaukštė, dalinai „prusiško mūro“ klebonija. Tai ko gero buvo vienas iš aukščiausių miesto pastatų, o prie jų tektų skirti dar ir bažnyčią bei triaukštę klebono klėją.

1649 m. Inventorius nurodo Anykščių bažnytinėje jurisdikcijoje 50 sodybų: Vilniaus gatvėje buvo 23 sodybos (tarp jų — 4 sudegę), už upės — 27. Gyventojai valdė atitinkamai 12 1/2 sklypų; buvo keli amatininkai (puodžius, siuvėjas), krautuvininkas; kiti — žemdirbiai ir daržininkai.

Sprendžiant pagal XVIII a. Anykščių miesto ir klebono jurisdikos gyventojų skaičiaus santykį, manoma, kad

ir XVII a. viduryje pastarieji taip pat sudarė apie 25 proc. visų miesto gyventojų. Taigi, Anykščiuose tuo laiku galėjo būti arti 200 sodybų.

1655 m. mieste jau gyveno žydų, nors paprastai nurodoma juos čia įsikūrus XVIII a. pirmame ketvirtyje. Žydų skaičius XVII a. antroje pusėje turėtų būti padidėjęs, nes 1699 m. jie jau turėjo kapines, vadinas — ir maldos namus.

Per XVII a. vidurio karus Anykščiai vėl nukentėjo. 1656 m. juos užėmė ir apipilė švedų kariuomenė. Visa tai turėjo neigiamą poveikį miestui vystytis XVII a. antroje pusėje.

Algirdas Ballulis, istorikas, Algimantas Miškinis, architektas

Idomi vakaronė

Troškūnų vidurinėje mokykloje įvyko idomi vakaronė „Mes prisimename senovę“. Vakaronėje dalyvavo VIII-X klasių moksleiviai. Kiekviena klasė turėjo paruošti šventinį senovinių lietuvių liaudies valgių stalą ir programos numerį. Išradingais, gerai žinančiais savo krašto papročius pasirodė visų klasių moksleiviai.

Vakaronės metu moksleiviai dainavo lietuvių liaudies dainas, šoko. Gal būtų vakaronė mūsų mokykloje taps tradicine švente.

Jūratė Keraitytė
Troškūnų vidurinės mokyklos VIII klasės moksleivė

Kronika

NAUJI KULTūros NAMAI

„Vienybės“ kolūkio centre — Traupyje duris atvėrė modernus pastatas. Vietos statybininkai, vadovaujami ūkio statybos darbų vykdytojo, Vilniaus statybos techniku-mo neakivaizdininko Broniaus Sapelio, atliko senų kultūros namų ir kolūkio kontoros pastato rekonstrukciją. Naujame statinyje — erdvi 320 vietų salė, kino aparatinė, repeticijų kambariai. Čia pat įsikūrė kolūkio kontora ir Traupio apylinkės LDT vykdomasis komitetas. Šiuo metu ruošinama nauja vaizdinė agitacija, vidaus stendai, kurie papuoš kultūros namų foje, apylinkės posėdžių salę, kolūkio valdybos koridorius.

R. Vaitkutė

FILMAS APIE LIAUDIES RASYTOJĄ

Lietuvos kino studijos su-sivienijimas „Dokumentika“ į ekranus išleido naują dokumentinę juostą „Filme — Juozas Baltušis“. Režisierius R. Silinis ir kino operatorius K. Matuzevičius juostoje pasakoja apie Anykščių rajono Garbės piliečio, liau-

Reikalinga

Anykščių vaikų-jaunimo sportinei-techninei mokyklai reikalingas buhalteris. Kreiptis: Anykščiai, Troškūnų g. vė Nr. 3 arba skambinti telefonu 5-21-96.

Direktorius

Surdegio kolūkiui reikalingi vairuotojai darbiui su automašinomis GAZ-53 ir dispečeris. Aprūpinama butais.

Kreiptis į kolūkio valdybą arba telefonais 4-49-13, 4-49-35.

Kolūkio valdyba

dies rašytojo Juozo Baltušio gyvenimą, kūrybą, plačiai atskleidžia jo visuomeninę veiklą, kino kameros pagalba parodo visų mėgiamą rašytoją įvairių švenčių, susitikimų metu. Kuriant šį dokumentinį filmą, nemažai epizodų kūrybinę grupę nufilmavo Kupiškio bei Anykščių rajonuose.

B. Vytaitis

SONETŲ VAKARAS

Praeitą pirmadienį Anykščių kultūros rūmuose įvyko

Sekspyro sonetų ir baroko muzikos vakaras. LTSR valstybinės filharmonijos skaitovė Eugenija Jankutė subtiliai perteikė didžiojo dramaturgo poeziją, jo sonetus, instrumentinis trio grojo lopšines, serenadas, elegijas, gedulingus maršus, medžioklės bei šokių melodijas ir kitus Sekspyro muzikos kūrinius.

M. Rūtėnas

Redaktorius ST. VINCIONAS

DEMESIOI

Anykščių RVKS paruošų kontora iš ūkių ir gyventojų superka bulves ir moka už 100 kg 20 rub. Bulvės turi būti ne mažesnės, kaip 4,5 cm gumbo skersmens ir atitikti kitus valst. standarto reikalavimus.

Bulvės superkamos: Anykščių, Kavarsko, Troškūnų, Svėdasų, Viešintų supirkimo punktuose ir Medelyno, Svyturio, Burbiskio, Rubikių, Trumbatiškio, Debeikių, Leliūnų, Skiemonių, Kibirkštės, Zaliosios, Diktarių, Kunigikių, N. Gyvenimo, Juostininkų, Surdegio, Zvilūnų, Traupio, Andrioniškio, Atžalyno, Zibucių, III-ųjų Svirnų, Ežerėnų, Naujasodžio, Kurklių, Dabužių ir Laisvės par-dotuvėse.

Bulvės superkamos parduotuvų ir punktų darbo dienomis ir valandomis.

Paruošų kontora

VIRMANTUI GRISKEVICIUI

Ir valkučiams. Reikiame gilia užuojautą, netekus mylimos žmonos ir mamytės. „Pirmyn į komunizmą“ kolūkio pirminė partinė organizacija ir kolūkio valdyba

VIRMANTUI GRISKEVICIUI

Dėl mylimos žmonos mirties reikiame nuoširdžią užuojautą. Bendradarbiai

STASEI ARLAUSKIENEI

Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai palengvina Jūsų skausmą, mirus mylimam tėveliui. Anykščių SMK Rubikių cecho „B“ pamalnos dirbantieji ir meistras

Daug nuoširdžių užuojautos žodžių sklirame IRENAI DAGIENEI dėl mylimos mamytės mirties. Kamajų maisto prekių parduotuvės darbuotojai

VIRMANTUI GRISKEVICIUI

Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, netekus mylimos žmonos. „Pirmyn į komunizmą“ kolūkio profsąjungos organizacija

BRONEI STUKIENEI

ir sūnui GINTUI. Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimam vyrui ir tėveliui, nuoširdžią užuojautą reikiame. Ryšių mazgo darbuotojai.

BRONEI STUKIENEI

Mirus mylimam vyrui, reikiame nuoširdžią užuojautą. Anykščių kultūros rūmų choristai ir vadovai

ANELEI SUDEIKIENEI

Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimam mamytei, nuoširdžią užuojautą reikiame. J. Rasimavičienė, A. ir V. Plukų, A. ir V. Cerniauskų, V. ir P. Vitkūnų šeimos.

UŽSIENYJE

● VSR prezidento Ton Dyk Thango įsakų respublikos koviniams ordinams apdovanoti 48 Vietnamo liaudies armijos daliniai ir vietinės saugybės būriai, taip pat kariai ir karininkai, parodę narsos ir išlėmės pavyzdžius kovoje su kineizmais.

● Lenkijos mokslininkai sukūrė pirmąją automatinę

liniją sudėtingoms detalėms apdoroti, naudojant robotus ir stakles su skaitmeniniu programiniu valdymu. Visas procesas vyksta be žmogaus dalyvavimo. Apdorojama korpusus staklėmis, ši linija atlaikys 120 žmonių ir duoda 40 milijonų zlotų ekonominių efektą.

● Sėkmingai renkamos lėšos Prancūzijos komunistų partijos fondui. Kalbėdamas susitikime su Paryžiaus rajono komunistų vadovais, PKP politinio biuro narys,

partijos CK sekretorius Gastonas Plisonejė pasakė, kad į partijos kasą jau įplaukė 6.460 tūkstančių frankų.

● Indijos vyriausybė nutarė, kad visų kategorijų suaugę šalies gyventojai turi mokytis rašto, tai yra turėti būti įtraukti į nacionalinę neraštingumo likvidavimo kampaniją. Mokyti gyventojus rašto pasitelkta daugiau kaip 50.000 vidurinių ir aukštesniųjų mokyklų studentų, vyresniųjų klasių moksleivių.

(TASS-ELTA)

ŽINIOS

APIE BENDRĄ PIENO GAMYBĄ IR PRIMELZIMĄ IS KARBES PER PARĄ 1979 m. kovo 19—26 DIENOMIS, LYGINANT SU PRAEJUSIŲ METŲ TUO PACIU LAIKOTARPIU

Okio pavadinimas	Bendra pieno gamyba proc., lyginant su 1978 m.			Okio pavadinimas	Bendra pieno gamyba proc., lyginant su 1978 m.		
	per parą	lygt. su 1978 m.	+		per parą	lygt. su 1978 m.	+
Levaniškis	108	10,1	+1,1	„Ažuolas“	93	6,7	—0,3
„Svyturys“	107	10,4	+0,7	„Gimtoji žemė“	92	8,4	—0,9
Kurkliai	107	9,7	+0,8	Andrioniškis	87	7,6	—1,3
„Už taiką“	107	7,1	+0,4	Raguvelės t. ūkis	87	6,4	—1,2
M. Melnikaitės	105	6,4	+0,5	„Puntukas“	86	7,9	—0,7
„Pirmyn į komunizmą“	102	9,1	—	„Gintaras“	86	7,4	—1,0
Aknystų pagalb. ūkis	102	8,7	+0,5	Staškūniškio t. ūkis	85	7,9	—1,5
Skiemonių	101	6,0	—0,1	„Gegužės pirmoji“	85	7,7	—1,4
Elmininkų eksp. ūkis	99,9	8,7	—0,2	„Aušra“	84	6,0	—1,1
„Anykščių šilėlis“	99	8,3	—0,1	„Aukštakalnis“	83	8,4	—2,3
„Lenino keliu“	98	10,4	—	„Vienybė“	83	6,1	—1,3
Jakšiškio t. ūkis	97	8,7	—0,3	Naujasodžio t. ūkis	82	6,4	—1,3
Sodininkystės t. ūkis	95	10,9	—0,8	Surdegis	82	5,7	—1,2
„Atėitis“	95	7,7	—	K. Staro	80	7,6	—1,4
„Atžalynas“	95	7,3	—0,8	Cerniachovskio	68	6,1	—2,9
Svėdasai	93	8,6	—0,7	RAJONE:	92	7,9	—0,5
„Nėvėžis“	93	8,0	—0,6				

67262 Anykščiai, Sagalovo 29. Telefonai: redaktoriaus 5-14-74, red. pavaduotojo 5-18-46, skelbimų skyriaus ir ats. sekretoriaus 5-12-58, laišų ir žemės ūkio skyrių 5-14-83

«Колективниес дарбас» («Коллективный труд») — орган Аникшчяйского районного комитета КП Литвы и Аникшчяйского районного Совета народных депутатов (на литовском языке)

Rinko Panevėžio spaustuovė Anykščių skyrius, Pergalės 35, spaudė Ukmergės spaustuovė, J. Janonio 31. Spausdinama rotacine mašina. Inde kas 67352 Išleista antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais pusės „Pravdos“ formato. Tir. 10.834 Užsak. Nr. 483